

CAPUT PRIMUM.

An Statua B. P. Francisci Romæ in Vaticano erecta omnimodè Minorem Observantem exhibeat; deque aliis Statuis.

Num. 1. Cùm Statua S. Patriarchæ Francisci Anno 1726. Romæ in Vaticana Basilica reliquorum inter Ordinum Fundatores, post multorum annorum processum Pontificiâ tandem (quo ad habitum *in quo*) maturâ decisione erecta, & equidem ab illo tempore nec inter mortuos libera, nonnullis adhuc post litem finitam litigare volentibus, non placeat; licet fortè nec ex alia causâ displiceat, nisi, quia ibidem in habitu Observantino stat, & stabit æternitati consecrata; hinc iteratò provocatus ad reddendam rationem habitûs, tam Observantini, quàm istiusmodi statuæ (quæ unâ cum Observantibus, tanquam à *Minoritici Vestimenti essentialibus* in Regula præscriptis, nescio cujus generis argumentorum, & quasi-probationum congerie asseritur deviare) eò convenientiùs à Justificatione illius statuæ (ut in ulteriori tractatu alterum ab altero adjuvetur) hic incipio, quo sinistrâ magis benevolentiam *Modestus Verinus* sub mortua Statua Patrocinio Me, Meosque Observantes collocavit. Qualiter autem

tem Omnium, qui statuam illam crebriori oculo considerarunt, primus *R. P. Hierotheus Confluentinus* in suâ *Eptome* pag. 489. præviâ inspectione anatomicâ, suis sub restrictionibus eandem PP. Observantibus limitatè solùm approbaverit, id vide in *Itinere* nostro *quarta diei*, seu *Dialogo Continuatò* pag. 158. Cùm autem exposit ipsi super hoc aliquid novi inciderit, illud suo *Modesto Verino* sinè invidia, intransitivè tamen, communicavit. Quia interim *ad novum factum novum debet adhiberi remedium*, ut dicitur *L. 1. ff. de Ventr. inspect.* Propiùs ad illud accedamus, esto tale sit, cui, ut in nostrum, & Veritatis præjudicium fidem darem, à me ipso impetrare non possum: quia ultra fidem veri videtur excedere.

Num. 2. Rvdi P. Hierothei Genius, seu (utì seipsum, nullo præposito *Fraternitatis* indicio, inscribit) *Modestus Verinus* in recentissimè edito *Discursu Polemico* pag. 194. *ex Italia* nobis refert pro novitate sequentia: „ Erant
 „ aliquando Viri graves, rerum Romanarum
 „ non inscii, qui in Generali Capitulo, quod à
 „ Capucinis ad annum 1726, agebatur Romæ,
 „ referebant, imò, quod *Benedictus XIII.* Reg-
 „ nans tunc Papa, statuam, de qua hìc sermo,
 „ in marmore parandam, & è regione statuz
 „ S. Dominici locandam in Vaticano, Capu-
 „ cinico primùm Ordini, & utique idcirco
 „ detulerit, quatenus verior, & antiquior ha-
 bitus

bitus Minoritani forma, sicut in Basilicis Li-
beriana & Lateranensi ab antiquissimis die-
bus refulget, in Vaticana quoque æternita-
ti consecraretur. addò, quòd Vicarius Gene-
ralis, qui tunc Capucinatorum Ministro re-
nunciante successerat, ut opus hoc quibus-
dam aureorum millibus constituturum in-
audiit, cadens animo, studiosis rem moris
involverit; adeoque Pontifex à Capucinis
ad Minores Observantes se vertens, atque
apud hos primum mox animus, manusque
expeditas inveniens, Votorum suorum fue-
rit compos effectus, per Josephum Mariam
Fonseca ab Eboræ, virum viribus ad id re-
quisitis instructum: erat quippe sacræ, &
universalis Inquisitionis Consultor, in sa-
cra Consistorii Congregatione votans, Epis-
coporum Examiner, & apud S. Sedem tra-
ctandis Lusitanis rebus Præfectus, adeoque
ad tantum opus assumendum, dirigendum,
ac perficiendum modis omnibus, nulloque
non nervo provivus. Hæc ille, cujus ser-
mones indigent magnis viribus.

Num. 3. Ut autem benevolus Lector genui-
nam facti speciem habeat, & ne fides Verita-
tis, quæ tantorum Verborum adminicula non de-
siderat, confundatur, prout dicitur *L. 1. ff. de
re Judicat.* Decretum ipsum circa erectionem
statuæ, per Eminentissimum Cardinalem Han-
nibalem Albani, de speciali mandato sanctissi-

mi Domini Papæ Benedicti XIII. expeditum hîc subjiçio.

„ Nos infraſcriptus ſacræ Congregationis
 „ R. Fabricæ S. Petri Pro-Prefectus de man-
 „ dato Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Bene-
 „ dicti XIII. Vivæ Vocis oraculo Nobis ſpe-
 „ cialiter factò impartimur facultatem Reve-
 „ rendiſſimis Patribus Miniſtro Generali & Ge-
 „ nerali Procuratori *totius Ordinis Minorum*
 „ *S. Franciſci*, ac pro eis admodum Reveren-
 „ do Patri F. Joſepho Mariæ ab Ehora ipſorum
 „ delegato, ut ex Eleemoſynis piorum Bene-
 „ factorum, in partibus Hiſpaniarum per Re-
 „ verendiſſimum P. Joſepum Garziam Ex-
 „ Miniſtrum Generalem dicti Ordinis præcol-
 „ lectis, Statuam Marmoream Seraphici Pa-
 „ triarchæ S. Franciſci, ſui Ordinis Fundato-
 „ ris, cum forma & figura habitûs ab ipſis Pa-
 „ tribus de Obſervantia deferri ſolita, quâque
 „ univerſus Ordo, prout Nobis conſtat ex au-
 „ thenticis documentis, A SUÆ INSTITU-
 „ TIONIS PRIMORDIO USUS FUIT, in
 „ Sacro-Sancta Baſilica Vaticana, intrâ locula-
 „ mentum è conſpectu S. Patriarchæ Domini-
 „ ci conſtituere, & collocare faciat, & poſ-
 „ ſit. Præcipientes deinde univerſis & ſingu-
 „ lis, cujuſcûnque gradûs & Conditionis, aut
 „ ſtatûs exiſtant, ne ullo prætextu, aut colo-
 „ re prædictum Patrem F. Joſepum Mariam
 „ ab Ehora Delegatum, ab hujusmodi noſtri
 Chiro-

„ Chirographi executione impedire, aut re-
 „ tardare audeant, vel præsumant; sub pœnis
 „ nostro, & Sanctitatis suæ arbitrio reservatis;
 „ imò ab eo requisiti in omnibus, & per om-
 „ nia auxilium præstent, & Juvamen. Datum
 „ Romæ ex Palatio nostro ad quatuor fontes
 „ Die 8vâ | Septembris 1724. Loco † Sigilli.
 „ *Hannibal Albani.*

*Ex Originali existente in Archivio Ara-Ce-
 litano Romana Curia Cismontana Familia.*

Num. 4. Nunc, ñe Veritas, cujus indivi-
 sibilis est Character, scindatur in partes; & ut
 per Aristotelem Lib. 2. de Cælo & Mundo,
opposita juxta se posita magis elucescant, superius
 Assertum cum hocce Decreto non nihil confe-
 ramus. Assertum *Modesti Verini* habet imò Be-
 nedictum XIII. erectionem statuæ *Capucinico*
primùm Ordini detulisse. 2dò, quòd *Vicarius*
Generalis, qui tunc (scilicet Anno 1726.) *Ca-*
puccinorum Ministro renunciante successerat, ut
opus hoc quibusdam aureorum millibus constitu-
turum inaudit (NB. Statua non ex Metallo vel
 argento, sed ex Marmore erigenda erat) *ca-*
dens animo studiosis rem moris involverit. 3tò
 asseritur, vel saltèm à R. P. Hierotheo appo-
 nitur, Modestòque Verinò inspiratur, talis
 Pontificiæ delationis motivum ibi: *& utique*
idecirco detulerit, quatenus verior, & antiquior
habitùs Minoritani forma &c. 4tò Praviâ in-
 spectione Crumenæ, exaggeratòque F. Josephi

ab Ehora Franciscani nervo, ipse asseritur subministrasse sumptus, ubi nescio, an F. Josephus ab Ehora intelligi debeat Minoritanâ suâ professione exutus, an illius transgressor; interim ex superiori decreto agnoscitur innocens, ob interventum Eleëmosynarum non per ipsum, sed per alium in partibus Hispaniarum jam præcollectarum. Et tandem 5^{to} Summus Pontifex per nervolos Observantes dicitur Votorum suorum compos effectus.

Num. 5. In horum confrontationem ad ipsum Decretum Apostolicum paulisper animum, & attentionem dirigamus. Datum hoc fuit biennio ante realem statux erectionem, videlicet Anno 1724. Die 8^{vâ} Septembris; cum Benedictus XIII. Per tres solummodo menses, & dies novem (utpote eodem Anno die 29. Maji electus) fuisset Pontifex. Estne jam conceptibile intrâ trimestre, & Ministrum Generalem Capucinatorum, seu (quia talis Anno priùs 1726. Eligebatur) Vicarium Generalem *Studiofis remoris involvisse*, & simul Papam de impletione *Votorum suorum* ob moras quasi desperantem, à Capucinis, post tacitam hanc, morosamque repulsam ad Minores Observantes sese vertisse; & sic tandem *Votorum suorum compositionem esse effectum*. Neque hoc solum, sed insuper totum hoc contingere debuisset intrâ idem trimestre, præcis illis, absolutisque *Studiofis remoris*, præcisâque interponenda ex parte Benedicti

nedicti XIII. Favorabilis Capucinicæ resolutionis expectatione, unde nescio in quânam modica trimestris illius parte, seu verius extremitate collocandæ veniant *piorum Eleëmofyna*, ùt in Decreto asseritur, *in partibus Hispaniarum jam præcollecta*; quæ præcollectio, si absque indubitabili expectatione, & securitate eventus peracta fuisset, ex parte Observantium vel insana fuisset, vel Hispanorum Benefactorum certè deceptiva, & mutato Cause eventu restitutioni obnoxia: & quidem hoc, aut debetis de Observantibus opinari, aut aliàs referenti *Modesto Verino* ad longum non credere; nisi fortè dixeris observantes Juxta Verinam Modestiam de se satis nervosos, Collectionem in Hispania pro PP. Capucinis seu pro statua in eorundem habitu erigenda instituisse, quòd si vel ego dixerò, ne mihi credas.

Num. 6. Sanè, quantocùnque etiam studio conaretur aliquis Decretum isthoc Apostolicum cum novo *Modesti Verini* asserito, contortâ utriusque Veritate, combinare, non caperemus equidem rem illam à Sanctissimo Benedicto XIII. tam leviter fuisse tractatam, cum ejus Prædecessores (partium pro forma habitus erigendæ statuæ contendentium studiis nondum sedatis) decisionem ultrò differentes, loculamentum, inter alios Ordinum Fundatores, è regione statuæ S. Dominici, veluti S. Patriarchæ Francisco competens per sæcula vacuum esse

voluerint. Si apud Observantes (qui eadem s
 quâ PP. Capucini, paupertatis lege ex simili
 professione tenentur) sit invenire manus cum
 nervo paratas, cur tales (ut & Prædecessores
 Pontifices *Votorum suorum tandem compotes effe-*
cissent) non extendere prius? an fortè Benedi-
 ctus ille, non visis ullis Ordinis Minorum Do-
 cumentis, Capucinico habitui statuam illam
 adjudicare voluerat, nulla ejusmodi documen-
 ta pro Observantibus militare erroneè existi-
 mans, quæ tamen sub finem illius trimestris
 subito vidit, subito Tibi constare dixit, subi-
 to approbavit, & non minùs subito decretum
 pro Observantibus expediri Jussit, cum addi-
 to: *cum forma & figura habitus ab ipsis Patribus*
de Observantia deferri solita, quâque universus Or-
do, prout nobis ex authenticis documentis constat,
à sua Institutionis primordio usus fuit?

Num. 7. Quis nobis Pontificium hoc moti-
 vum cum illo, quod Assertum illud sinè trepi-
 datione obtrudit, in una tandem, & indivisi-
 bili veritate conjunget? an Pontifex fortè aliud
 dixit, aliud scripsit, aut scribi Jussit? sanè, si
 non dixerit, quod dixit, saltèm quod scripsit,
 scripsit, ut error exeat per oculos, qui per au-
 res intravit. Unde mi Frater Modeste Verine
 (si tamen Fraternitatem non recuses, quam tuo
 nomini in *Discursu Polemico* non præponis) non
 contra me, sed contra Pontificem de cætero,
 pugnarum amans, pugnare debebis, fortè aliis
 ufurus

ufurus Epithetis respondebis Pontifici : affumésque in te, quod mihi nullâ subsistente probâ alibi adjicis : me scilicet inobservantio- rem esse erga rescripta Pontificia ; de quo alibi. Si apud te, quod falsò creditum est, veri vicem obtineat, fortè prudentiores, hæc legentes, assensum non dabunt novo illi tuo asserto ; quod simpliciter falsum appellare, præscripta mihi modestia non permittit : in primo tamen suo Authore illud forsitan aliter adhuc nominandum foret, nisi illud Theocriti in favorem veniret : *Num somniat ille, quæ vigilans voluit ? ... possideo quacunque solent sub nocte videri : Vim magnam ovium, multasque Capellas.*

Num. 8. Si vanæ hîc essem laudis cupidus, non segniter arriperem promotionem, quam mihi, meisque in *Itinere 4ta Diti* colloquentibus, sub conditione solutionis nodi, stipulatâ quasi sponsione promittit Genius Hierotheanus, dum *Discursus Polemici* pag. 193. (postquam formam habitûs observantini Pontificiam potiùs, quàm regularem esse præmiserat) adjungit sequentia : *Verùm non in hoc, sed tota quæstio, omnisque difficultas consistit in isto : an S. Franciscus in altero sua Regula Capite circa Fratrum Professorum Vestimenta disponens habitum cum assuto, vel cum inassuto Caputio præscripserit. Quem difficultatis nodum si Itinerantes nosiri, eorûmque via Ductor, sub Patrocinio Mortua Statua, pro sua, suorumque parte solvere, seu*

expedire potueris, quilibet eorum reputabitur magnus Apollo. Item pag. 182. alios mihi erga documentorum in hoc puncto productionem appromittit favores.

Num. 9. Puto saltèm, tacente mortuâ Statuâ, atque loquente Pontificio Decreto superiùs adducto, sub hujus potiùs, quàm mortuæ Statuæ Patrocinio istum difficultatis nodum patere solutum, in his verbis: *quâque universus Ordo, prout nobis constat ex Authenticis documentis, à sua Institutionis primordio usus fuit;* quibus adhuc alia Capite seq. superinducam. Ast nolo magnus reputari Apollo, utpote cui non quadrant Epicheta inscitiae mihi toties modestinâ liberalitate attributa. Multò minus volo ad modum Apollinis inter Musas præsentis, Viris mei Ordinis ac Civitatis Illustribus me adungere: memento Catone: *Nec te laudaveris, nec te culpaveris ipse.* Cui accedit illud Plinii 2di *Quod magnificum referente alio fuisset, ipso, qui gesserat, referente vanescit.* Atque hæc sunt per allegoriam dicta.

Num. 10. Antequam autem in capite sequenti ad principalem Observantini habitûs inquisitionem trahar, pro apprehendendo adducti superiùs Num. 3. Pontificii Decreti genuino intellectu, monuerim; Primordia Institutionis Ordinis Minoritani, quantum ad ordinatam habitûs uniformitatem à tempore S. Bonaventuræ hic esse computanda; hunc enim adhuc infantem

fantem vivens Franciscus in manibus habuit, atque is Ordinem primus ad uniformitatem habitus perducit. Et quidem ad talem introductam habitus formam eò magis in erigendæ Statuæ Controversia debuit spectasse Veritatis inquisitio, quò aliunde constat, initiales viros Ordinis, ipsos sibi finè artis peritia, sicque finè uniformitate, adaptasse habitus, prout S. Patriarcha legitur, inspiciente Assisiensi Episcopo, ex subministrato Mercenarii cujusdam vili pallio, dum interim totus nudus esset, sibi habitum fecisse. Alibi legitur, ipsum sæpe semi-nudum incessisse. Atque hanc tunc temporis Minoritanorum habituum difformitatem, nedum, uti varia erat, sicque variè representarunt Pictores, sed & ipsam Sacram Congregationem difformitatem illam perspectam habuisse colligis inde, quòd in Indice Librorum prohibitorum, quoad Sanctos Ordinis Bonaventuram præcedentes, signanter quoad Sanctos Franciscum & Antonium Paduanum sub Littera I. prohibeantur: *Inscriptiones omnes Imaginum Ss. Francisci, & Antonii Paduani, in quibus dicitur, formam habitus, quâ depicti sunt, esse eandem, quâ usi fuerunt.*

Num. 11. Concordat cum his *Antonius Lucaci*, cui ante Modestum suum Verinum R. P. Hierotheus aurem monet esse præbendam (esto ego cum aliis non teneam, Venerabilem illum servum Dei libri toties citati verum esse Authorem,

rem, de quo postea) hic, inquam, vel alius in *Rationibus Historicis* Cap. XV. pag. 298. Sic habet: „ Quamvis autem vetustæ Fratrum Minorum effigies diversimodis videantur effigiata, eò quòd habitus Franciscanus temporibus S. Bonaventuram antevertentibus, ubique uniformis non fuerit, adeo, ut aliæ cum Caputio acuto & pyramidali habitui affuito, aliæ cum Caputio separato humerorum Juncturas parum in his, sat multum verò in aliis excedente conspiciantur; forma tamen etiam ante tempora Doctoris Seraphici, magis usitata, ut testantur Capucia S. Patriarchæ, quæ in Affiliatico, Fabrianensi, & Guardia-præliano Reliquiariis religiosè asservantur, illa fuit, quam S. Doctor Seraphicus anno 1260. & Joannes XXII. per Decretalem suam, *Quorundam* Ordinis Communitati præscripserunt: „ de qua Decretali postea Latius.

Num. 12. Ex his nunc dico, vel potius veluti jam probatum infero, quod statua illa S. Francisci quæ Fundatoris in Vaticano erecta, si Observantem omni modò non exhibeat, prout Hierotheanus optaret *Modestus Verinus*; talem saltem ex Decreto Pontificio, quo ad formam & figuram habitus, repræsentare, ac exhibere omnino debeat: Unde, si hoc non obstante, in accuratiori hujus repræsentatione sit defectus, rogo Modestum Verinum, ejusque Principa-

cipalem, ut illum non tam Observantium attentioni, aut Pontificio Decreto desuper emanato, quàm sculptoris infelici conatui dignetur adscribere. Illa proinde, quæ R. P. Hierotheus in *Epit. Hist.* pag. 489. contra primum meum Dialogum (qui ipsum nullatenus concernebat) quantum ad istam statuam, ex suo tam cerebro, quàm oculari visu reposuit; & quæ eadem de verbo ad verbum, quasi ad Ornatum universi, ejus *Modestus Verinus* in *Discurs. Polem.* pag. 190. ad longum repetit, discretioni Lectorum relinquuntur judicanda. Interim quantumcunque benevolus Lector illa relegerit, non puto eum invenire, quòd Author *Discursus* per unicam probam titulo suæ Quæstionis XII. satisfecerit, aut aliquid circa illum fecerit: nisi quod duobus Notaminibus præmissis ad statum Quæstionis nihil omnino illis subjunxerit. Si quæris, quare? &c. Quòd, omni probâ ipsi deficiente, non inconsultò omiserit assertionem; Et equidem contra me, ut voluit, debuit scribere; unde ex post meas, si non solvat, saltèm adducit objectiones; quò proinde ipsum, ne solus vagetur, paulisper adhuc sequemur.

Num. 13. Hic *Modestus Verinus* pag. 192. postquam Observantibus, Recollectis, & Reformatis ex gratia, & ne omnem (ut ibidem addit) videatur discretionem exuisse, concesserat, habitum eorundem, non setoto, sive absolute...

contra

contra Regula præscriptum peccare ; sed, si non Regularem, saltèm Apostolicum esse ; pag. seq. me erroris usque Romam accusat, consistit autem in hoc : nimirum in meo primo Dialogo (PP. Capucinos nullatenus tangente) F. Honorius narrativè erectionem talis statuæ asseruerat ; *Epitome Hierotheana* assertionem illam, quoad habitum Observantinum cum ausu conjunxerat. Unde in *Dialogo continuato* pag. 161. meus F. Urbanus replicaverat : *Sanè F. Honori ! Si Venerabilis illa statua, & quidem ex determinatione Pontificia sub habitu Observantino audeat stare in templo Dei omnium Catholicorum templorum Principe, cur non auderes & tu hanc stationem asserere ?* Ast M. Verinus meum mox (quasi lunam manibus captâset) apprehendit, & reprehendit errorem, dum Lateranensem Basilicam docet vaticana præferendam, tum ex prioritate inchoationis ædificii, tum ex eo, quod Beatis Petro & Paulo, illa autem Salvatori, & S. Joanni Baptistæ noscatur dedicata. Unde argumento, quod ego non feceram, non sinè proprio applausu contra me verso, Ss. Franciscum, & Antonium Paduanum in templo omnium Principe, scilicet Lateranensi (saltem suo visui) stare, & comparere nobis manifestat.

Num. 14. Quantus hic mihi error, dum Jura & prærogativas binarum illarum Basilicarum minimè perscrutans, illas per modum unius sedis principalis sinè animo dissertandi
 appre-

apprehenderam. Si hinc fortè in alicujus Judici-
 cio error sit; seductus sum ex eo, quod in Pa-
 pam eligi, vulgò dicatur *Vaticanum scandere*,
 & quod supremæ Censuræ *fulmina Vaticana*
 nuncupentur. Magis fortè culpandus forem,
 si in minore Civitate peccans, in *Manipulo*
 [qui meus non est] Collegiatam Collegiatæ ex
 professo, atque exquisitis studiis, inter tertio-
 rum partes excitando disturbium, præposuissim,
 fortè neutra Ecclesia voluisset, de ipsorum Juri-
 bus *Manipulariter* ad publicum scribi; præser-
 tim ab eo, qui jura illa non penetrâisset; sicut
 nec ego, ob eandem causam, Jura Lateranen-
 sia inter & Vaticana judicem me collocare
 volui. Interim, quia *Manipulus* ille ad me
 non spectat, & aliunde suum Criseos *Manipu-
 lum* utrisque humeris portat, sic ego illos,
 humeros sicut alleviare non possum, ita am-
 plius aggravare nolo. Equidem suum cuique
 pulchrum.

Num. 15. Deinde in superiori objecto me
 meosque non angit, quod binæ in Lateranensi,
 utique Principe Ecclesia, pictæ imagines quo-
 ad assutum Caputium ad RR. PP. Capucino-
 rum formam habitûs propiùs accedant. Hoc
 enim, sicut non invidemus, sic nec argumen-
 tum pro hoc negotio ponere in meo Dialogo
 volui, utpote in quo ne apparenter quidem
 pro forma habitûs disputavi. Cum fundamen-
 to equidem hinc repeto; post Minoritanorum

Docu-

Documentorum elucidationem, in Basilica Vaticana Statuam S. Francisci, non utcunque, sed ut Ordinis Fundatoris, inter Fundatores aliorum Ordinum, in forma habitus simpliciter Observantini, prout & Observantinus Ordo solus se dicere gaudet simpliciter Ordinem *Minorum S. Francisci*, fuisse collocatam, idque ex concomitante Decreto Apostolico. Tandem, ne Ecclesia videatur esse contra Ecclesiam, & ne faxea cum pictis pugnare videantur; adjecerim hic, prout invenio, picturarum illarum in Lateranensi Basilica aetatem, modificatamque Originem,

Num. 16. Tempore quo Neapoli Conventuales inter & Capucinos lis erat satis famosa: sub qua nimirum forma habitus & Caputii, argentea statua S. Antonii Paduani in thesauro S. Januarii prædictæ Civitatis Protectoris & Patroni esset collocanda: RR. PP. Capucini opponebant binas Imagines pictas Ss. Francisci & Antonii Romæ in Basilica Lateranensi cum Caputo existere pyramidali, & sine Collari seu Mozetta versus pectus. Econtra Don Nicolaus Catalanus S. Mauri composuit librum in 4to *Fiume del terrestre Paradiso* intitulatum, quem deinde Magister Julius Antonius Catalanus Fratrum Minorum Conventualium Provinciæ S. Nicolai Minister Provincialis curavit imprimi Florentiæ typis Amatoris Massi anno 1652. in quo Libro à pag. 301. usque ad 318. in favorem Conventualium

tualium probans adducit: qualiter, postquam Sacro - Sancta illa Basilica sub Clemente V. incendio fuisset devastata, in reparatione ejusdem, quæ contigit sub Joanne XXII. idque durante Schismate, quâ Ludovicus Bavarus verum Papam Joannem XXII. affligens, Petrum Corbarium Antipapam coronabat, inter alia picti operis ornamenta, binæ istæ Imagines, in forma & figura etiamnum adhuc existente, fuerint depictæ à Fratricellorum Hæreticorum Socio, vel Fautore aliquo, qui artis in Musæico pingendi non ignarus, Pictori principali sese associans, atque quo ad modum pingendi, in odium Joannis XXII. (utpote, qui Fratricellos non ita pridem per Bullam, quæ incipit *Gloriosam* exterminaverat) Patrocinate sibi licentiâ pictoriâ agens, Sanctis illis Imaginibus appinxit formam habitûs & Caputii, quam prælaudatus Pontifex severissimè prohibuerat per Constitutionem: *Quorundam exigit*, quæ habetur in *Extrav. tit. 14. de verb. signif.* Idque postquam Minoritani Ordinis Factio aliqua *Narbonensium* dicta istiusmodi formam præter communem Ordinis usum (prout in ista *Extravaganti* legere est) sibi contra superiorum voluntatem assumpserat.

Num. 17. Author *Rationum Historiarum*, Cap. 9. pag. 224. dicit Lateranenses illas Imagines opere Musivo pictas esse à quodam *Zelantium*, per quos ibidem in contextu intelligit ipsos

FF. Narbonenses, quibus Joannes XXII. novitatem illam habitus severissime prohibuerat. *Arturus in Martyrologio Franciscano* ad diem 3. Augusti, tam has, quam etiam illas, quæ in *Liberiana* visuntur, dicit esse pictas cura Nicolai IV. Opificemque nominat Jacobum *Torrizi*, prout in *Liberianæ Apsidis Angulo* dextro hoc nomen dicit esse scriptum. Ast, quantum ad tempus & Curam Nicolai IV. supra nominatus *Author fluvii terrestris Paradisi*, contradicit, ex eo, quod forma illa, scilicet tam Narbonensium, quam istarum Imaginum, longè fuerit diversa ab ea, quâ utebantur FF. Minores tempore Nicolai IV. utpote, qui (Auctore remittente ad Ecclesiam S. Francisci *Affisiensem*) rationabiliori curâ curavit fieri, & ad dictam Ecclesiam suo dono reponi *Paliottam* cum quatuor effigibus Fratrum Minorum, atque inter alios S. Francisci, ex quibus nulla exhibet Caputium Pyramidale assutum, sed omnes inquit sunt sub forma tam Caputii, quam habitus *Observantini*, ad quam [addit] PP. *Conventuales* ratione *Mozettæ*, seu *Collarii* magis accedunt, quam *Capucini*, differuntque solum, quod *Collare Caputii* ultra *Juncturas humerorum* longius promineat in *Conventualibus*.

Num. 18. Alii non sinè similitudine verè prætendunt, quod *Pictores illi* (quorum *P. Franciscus longus à Cariolano Capucinus* in suo *Bre-*

viario

viario Chronologico pag. 360. principalem nominat *Jacobum Turrilas à Camerino*) fuerint ex illis Fratribus Provinciæ Marchiæ Anconitanæ, qui à Ministro Generali Raymundo Gaufredi missi fuerant ad Regem Armeniæ, & postea Romam venerunt sub Pontificatu S. Cælestini V. à quo licentiam & facultatem impetrarunt faciendi Congregationem, quæ *Pauperum Eremitarum Cælestini Papa* diceretur; & cum ejus Pontificatus tantum fuerit quinque, aut sex Mensium, electus postea fuit Bonifacius VIII. 1295. qui in restauranda dicta tribuna Ecclesiæ Lateranensis prius facta à Nicolao IV. ope talium usus fuisset; & ipsi, qui fortè ut Eremitæ, jam mutaverant habitus Minoritici formam, ibi representaverint Ss. Franciscum & Antonium in forma habitus, quo utebantur ipsi singularizantes.

Num. 19. Dum interim à superiùs mentionata Lite Neapolitana Observantes abstinerent, contenti, quod in præfato Thesauro jam tum sub forma sui habitus exhibitum haberent S. Jacobum de Marchia; sententiam sacre Congregationis contra PP. Capucinos obtinere Conventuales. Quia tamen hi ex post spargebant, hoc Decretum valere pro omni loco, prædictosque primos Ordinis Sanctos ita ubique esse depingendos, sacra Congregatio die 21. anno 1668. decrevit: non esse extendendum, sed intelligi debere pro sola Metropoli

Neapolitana. Ex quo ità relato Doctissimus Cardinalis *Petra* de Regularibus. Dissert. 20. num. 11. infert, quodlibet Ordinis Minoritici Institutum posse Sanctos Franciscum, & Antonium Paduanum in suo respectivè habitu representare. Intellige tamen absque Inscriptione, quòd talis sit vera, & genuina habitus forma, quâ Sancti illi, dum viverent, usi fuerunt, juxta prohibitionem Indicis suprâ Num. 10. adductam.

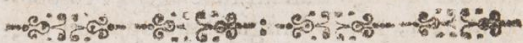
Num. 20. De Cætero sicut ego non tam ex Marmorea, quæ in Vaticano est, Statua, quàm ex ipso Statuam concomitante, & supra exhibito Decreto Pontificio, solvo argumenta; ità nec *Modestus Verinus* deberet Picturas illas Lateranenses, omni Decreto nudatas, adducere tanquam rem in medio positam, & ex templi prærogativa canere Victoriam, quam ego, ut ibidem inquit, *Nolens Volens* ipsi deberem concedere. Si enim & Authori libri suprâ citati, & aliis de oculari visu testantibus fides sit; Pictor, qualiscunque demum sit, in Imaginibus illis Lateranensibus plus posuit de sua Capricie, quàm de veri imitatione. Nam S. Antonium Paduanum in juventute ad annum ætatis 36. mortuum, pinxit ad modum senis incirca septuagenarii cum barba grisea & ex mento dependente, quæ magis conveniret alteri Antonio Abbati; Franciscum è contra anno ætatis 46. in Cælos translatum, in figura Juve-

nis,

nis, & quasi sinè barba, prout binas illas Imagines ex industria in una Charta copiatas, & Româ transmiffas habeo in manibus. Interim *Pictoribus atque Poetis, quodlibet audendi semper fuit aqua potestas.* Unde etiam aliquando factum est, ut, dum in Processu super immemorabili Cultu *B. Andrea de Conti* pro parte PP. Conventualium (qui hocce adhuc sæculo barbati incedebant) obmovebatur Imago in Ecclesia *B. Maria del Piglio*, præfatum Dei servum cum barba repræsentans, modernus sanctissimus Benedictus XIV. dignissimum tunc agens Promotorem Fidei, statim Imagini huic opposuit alteram per vetustum Pictorem *Giotti* pictam, quæ Florentiæ in sacristia Ecclesiæ S. Crucis eundem *B. Andream* repræsentat in habitu Observantino, & sinè barba.

Num. 21. Integræ equidem homiliæ [quam *Modestus Verinus* pag. 196. mihi facit, ac dedicat, pro eo, quòd ex picturis probeatur veritas, quamque probam dicit, me ubique studio subterfugere] non illubens subscriberem, si Imagines istiusmodi ubique essent sibi constantes, con- & uniformes; quales, quia non sunt, hinc *una præsumptio tollit aliam*, ex L. Divus. de in integr. Restit. & C. *Litteras* de præsumpt. Et sanè si Lateranenses Imagines intentum *Discursus Polemici* stabiliant, non credo, quòd illa in Vaticano, post maturam cognitionem Documentorum Ordinis [utì De-

cretum meminit] erecta, destruat veritatem, quam [ut ab ulteriori tandem Litigio in hac parte me eximam] per modum depositi potius relinquam Modesto Verino integram, quam velim, ut eadem veritas dividatur. Stamus interim ante tribunal arbitrarium benevolorum Lectorum, quo me jam secundo pertraxit ejusdem inquietudo Adversarii. Responsum Modesti Verini, quam pag. 197. dedit ad objectionem, sicut & alias tangam in sequentibus cum Statuaria hac inquisitione conjunctis.



CAPUT SECUNDUM,

*An habitus Observantinus verè, & se-
toto sit Regularis, an solùm Apostolicus?*

Num. 1. Resolvendum imò, quòd licet doctissimus Suarez ex eò, quòd habitus non faciat Monachum, possitque tota Religio manere eadem mutato habitu, hoc sensu sustineat, habitum Religionis esse quid accidentale, aliis tamen cum *Rotario* Theol. Moral. Regular. Tom. 1. Lib. 3. puncto 1. N. 7. probabilius videtur, habitum cujuscunque Religionis pertinere ad substantiam illius, tanquam signum visibile unam Religionem ab alia discernens: quod quidem signum purè accidentale est respectu Dei, qui corda intuetur, respectu ta-

men